

Draga Slovénka mladost

ktera se v visokih šolah na Slovenskim za svoj narod izobražaj, ozri se na lepi izgled in priklad Nemških vseučiliš, ter premisli, ali tudi ti nimaš nekakih in posebnih prošinj do svojiga milostljivega Cesarja, kteriga blagovoljno serce je zdaj vsaki le proséči stvarici pristo odperto! — Pogovori, pomeni, posvetuj se zasidob, naša preljubljena mladost, naše upanje! čez reči, ktere si še le plaho v svojim nedolžnim sercu tajiš, kakor da bi se sovražnika svoje skrivnosti bala. Pa ne boj se, le samo potóži z omikano besedo v nedri globoko skrito, in že davno terpéče žalovanje svojiga naroda dobrotljivimu očetu Ferdinandu! Podružite se, naši lepi mladenci! s svojimi brati v eni misli — v eni volji, bodite si le v Celovcu ali Gorici, v Celji, Marburzi ali celò v Gradcu; zlata Ljubljana pa vam bodi središe — serce, od kodar samo čista in zdrava kri v naš Slovenski život teče, kamor se tudi vse žile slovenskiga upanja izlivajo. — To ste, dragi mladenci! učiniti dolžni, da svojo staro čestljivo mater Slávo, ktera že davno potlačena, zaveržena molčí, oprostite, da se bo z vami svobodno meniti, vam svoje pésme popevati, ter vas po svojim učiti smela. Nehajte! da bi vaša mati Slava delj žalovala nad vašim nerodnim — popačenim izobraženjem, dokler um, in serce svojih sinov v mačehini skerbi ali v nemar pušeno ali izvekséga pokaženo vidi. Le lepo združeni dobriga Očeta poprosite, ki vam bojo dovolili, da svojo občinsko mater razveselite, ktera vas bo zopet radostno v svoje mehko krilo in v svoj uk vzela.

Oroslav Cafov.

Iz Laškiga.

Veliko govorjenja se sliši od vojske na Laškim; skorej však dan prinese nove novice pa tudi nove — laži. Toliko je do današnjiga dne resnica, de so nekteri regimenti že veliko hudiga na Laškim prestali, de so se pa junaško obnašali, in de dosihmal vojskovodja Radecki še ni nikdar z vso svojo močjó nad sovražnike planil, ampak de se je le in sicer junaško branil, kadar ga je sovražnik napasti hotel. Veliko hudiga je punt že Laham naklonil: veliko ljudi je mertvih, veliko vasi je z živino in blagam vred požganih. Pa še zmirej se nočejo podati; 21. dan pretečeniga mesca se je mesto Videm podalo. Vojskovodja Radecki stoji s svojo armado zdej na nar boljším, nar varnišim kraji, in le čaka, de bo od zad dovelj armade na pomoč dobil. Berž ko se bo to zgodilo (zato gredó še zmirej cele trume vojakov na Laško), bo z združeno močjó planil nad sovražnika, de bo enkrat konec vojske. Laham se bo bojé huda pela, zakaj vsi regimenti so silno serditi in komej čakajo sovražnike pobiti. Kar po pismih vémo, dozdej od našiga regimenta (Hohenlohe) v vsim kacih 200 mož pogrešajo; nekaj med temi jih je vjetih, nekaj pa mertvih. Slišali pa smo tudi, de so se naši fantje že prav junaško obnesli, in de jih njih vikši enoglasno hvalijo. Bog Vas živi, serčni bratje! Bog Vas obvari! Ne bo Vam potem sile, disiravno ste v nevarnosti. Če tudi kateri pade, nič ni zgubil; ako je padel, Bogu zvest, je marternik dežele — ovenčan z vencam junaštva in ljubezni do Cesarja, do domovine!

Zlate bukve.

Danes tri tedne šetaje se po Teržaški cesti, sim naletel sledeči pogovor dvéh voznikov:

Juri. No, Matevž, zakaj pa tako veselo žvižgaš?

kancelij, zakaj nova srenjska ustava (Gemeindeverfassung) bo premenila sedanji stan naših deželnih gospósk. Tudi šole bojo drugači osnovane. Vredništvo.

Matevž. Veš kaj, Juri? Danes sim take volje, de bi dal vsako mušico za kravo.

J. Si ga pa pil, kaj ne de?

M. Pil sim ga sicer poliček, pil; tode ne vino, ampak nekaj družiga mi danes tako veselje dela.

J. Morde si se za dobro vožnino pogodil? — ali konje skopo prodal? — ali zamenjal? — ali —

M. Ne ubijaj si glave, zakaj do sodniga dne tega ne vgameš. Poslušaj! Danes peljem težak težak voz skoz Gradiše. Ravno zraven verta deželnega poglavarja, v majhnim jarku mi obstoje vsi trije konji. Vpijem in pokam, pa vse zastonj. Zdaj obernem bič, — kar mi eden izmed štirih memo gredočih gospódv z roko nehati pomigne in unim trém nekaj po nemško reče. Vsi štirje k vozu stopijo — nisim vedil, kaj de bo, — se na vso moč vprejo in konji so z lahkoto potegnili. — Poglej, to me je tako ganilo, de bi bil od veselja gotovo vse zaporedama kušnil, ko bi bil le vedil, de bi se mi bili pustili.

J. Kaj taciga bi mi res ne bilo nikoli na misel prišlo. Lejte no, kolikokrat me je že pri enakih prilikah dosti kmetov zijalo, brez de bi se bil kdo kaj taciga zrajtal. —

Jez, ta poménik slišati, sim nalaš manjši korake delal in se nazaj oziraje postajal, prašam k njima pridši Matevža, če kteriga tistih gospódv pozná.

M. Ne poznam nobeniga ne; vender dobro pomnim, de so imeli vsi take belo-rudeče trakove na suknjah, kakor Vi. Uni pa, ki mi je bil mignil, konja ne udariti, mi še nazadnje pravi: „Nikar ne tepi konj brez sile, rajši drugikrat malo postoj, de se oddahnejo, sicer — te bomo v černe bukve dali.“ Slišal sim že nekaj od tistih černih bukev, tode mene ne boste va-nje dobili. Če bič obernem, konjem le zažugam, de bi raji potegnili. Ne tepem pa nobeniga, nar menj pa praméka.

Tako je prav — mu rečem. — To razodenje pa me je z nedopovedljivo radostjo napolnilo, kér sim zvedil: 1.) de so bili rečeni gospodje národní stražniki; 2.) de v njih sercih brez dvomenja prebiva miloserčnost do žival, vir miloserčnosti do ljudi; 3.) de oni tudi revniga kmeta ne zaničujejo, sicer bi se ne bili kmetiškimu vozaču tako postrežljivih skazali. Ali je morde kdo že slišal, de so gospodje kmetu voz riniti pomagali? Težko! — Kaj taciga zasluži gotovo, v zlate bukve priti; škoda de njih imén ne vémo. —

Stražniki! dragi bratje! — zakaj tako Vas smém zdaj imenovati — posnemajmo miloserčnost, ponižnost in postrežnost; po tem bomo pokazali, de smo v vsim korenjaki.

J. Navratil, národní stražnik.

Miloserčnost do otrók!

S temi versticami, ljubi bravci, vam oznanim žalostno prigodbo, ktera se je velikonočni pondeljik v Šiški poleg Ljubljane zgodila. Pisatelj tega je ob 6. zvečer ravno memo neke gostivnice šel, kjer se je deklice pri 6. létih na cesti prav blizo hiše igralo, kar en voz, na kterim je pijan kmet s svojo ženo in hlapcam sedel, skoz imenovano vas pridirja in se nanagloma prek te gostivnice zaverne, de ni deklice nič več časa imelo, se vogniti, in tako ubogi sircti kolesa čez obe nogi pridejo. Na moje vpitje se konj ustavi. Iz gostivnice pijan hlapec priletí, in namesto de bi ubogimu otroku pomagal, se je še z menoj prepiral, in togotil, de se otroci povsod pod nogami valjajo, ter v svoji divjosti še kerčmarico pokliče en polic vina kmetu na voz prinesiti. Pijan kmet na vozu pisatelju s pretepan žuga, in vsimu temu pa kerčmar venec sirovostina glavo postavi, kér sam pijan, mi prigovarja: de za otróka bi ne bilo nič škoda, kér ni zakonske matere! —